

MESLEKİ GÜDÜLENMENİN KARIYER KARARINA ETKİSİNDE İŞSİZLİK KAYGISININ ROLÜ; SAĞLIK HİZMETLERİ MESLEK YÜKSEKOKULU ÖRNEĞİ

Vacide Ancın
Serhat Ulucan

ÖZET

Yükseköğrenim kurumlarının mesleki programlarında öğrenim görmekte olan öğrenciler, belirli bir meslek alanına güdülenmiş ve meslek seçimlerini gerçekleştirmişlerdir. Belirli meslek güdülerıyla eğitime başlayan öğrenciler çeşitli faktörlerden etkilenerek geleceğine yönelik kariyer kararlarında değişiklik yapmak zorunda kalabilmektedirler. Bu doğrultuda araştırmanın amacı sağlık hizmetleri meslek yüksekokulunda eğitimi devam etmekte olan öğrencilerin, bu meslek alanındaki mesleki güdülenme düzeylerinin kariyer kararları üzerindeki etkisini incelemek ve bu etki üzerinde işsizlik kaygısının rolünü ortaya koymaktır. 2019-2020 eğitim öğretim döneminde sağlık hizmetleri meslek yüksekokulunda öğrenim görmekte olan 169 öğrenci araştırmanın örneklemini oluşturmaktadır. Araştırma verileri mesleki güdülenme ölçeği, kariyer kararı ölçeği, işsizlik kaygısı ölçeği olmak üzere üç ölçekten yararlanılarak oluşturulan anket yöntemi ile toplanmıştır. Araştırma sonucunda öğrencilerin mesleki güdülenmeleri ile kariyer kararları ve işsizlik kaygısı arasında; ayrıca işsizlik kaygısı ile kariyer kararları arasında pozitif yönde anlamlı ilişki bulunmuştur. Öğrencilerin mesleki güdülenme düzeyleri ile işsizlik kaygılarının, kariyer kararlarını etkilediği ve öğrencilerin mesleki güdülenme düzeylerinin, kariyer kararlarındaki etkisinde işsizlik kaygısının aracılık ettiği sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Mesleki Güdülenme, Kariyer Kararı, İşsizlik Kaygısı, Yükseköğretim Kurumları

Jel Codes: J64, M19, M54

THE ROLE OF UNEMPLOYMENT ANXIETY IN THE EFFECT OF PROFESSIONAL MOTIVATION TO THE CAREER DECISION; EXAMPLE OF HEALTH SERVICES VOCATIONAL SCHOOL

ABSTRACT

Students studying in higher education institutions are motivated to a specific profession and have made their career choices. Students who start education with a

certain professional motive may be forced to make changes in their career decisions regarding their future by being affected by various factors. In this direction, the aim of the study is to examine the effect of the students' ongoing career education in the vocational school of health services in their career decisions and to reveal the role of unemployment anxiety in this effect. 169 students studying at the vocational school of health services during the 2019-2020 academic year constitute the sample of the study. The research data were collected by using a questionnaire method, which was created by using three scales: professional motivation scale, career decision scale, and unemployment anxiety scale. As a result of the research, between the professional motivation of the students, career decisions and unemployment anxiety; In addition, a positive relationship was found between unemployment anxiety and career decisions. Students' professional motivation and unemployment anxiety affect students' career decisions; it was concluded that professional motivation mediates unemployment anxiety in the relationship of students in career decision.

Keywords: Professional Motivation, Career Decision, Unemployment Anxiety, Higher Education Institutions

Jel Codes: J64, M19, M54

1. GİRİŞ

Yükseköğretim kurumlarındaki eğitim süreci, gençlerin tercih ettikleri meslek alanlarında yeterli eğitim imkanı sağlarken, mesleki güdülenmelerinde, geleceklerini planlamada, kariyerlerine odaklanmada ve aynı zamanda mezuniyet sonrası işe başlama imkanları yaratmasıyla da önemli bir dönemdir.

Gençlerin meslek kararına etki eden, davranışları yönlendiren ve devamlılığını sağlayan en önemli unsurlardan biri mesleğe olan güdülenme düzeyidir (Doğan & Yıldırım, 2019: 419). Seçilen meslekte başarılı olmaları ve kariyerlerinde olumlu yer edinmeleri ise meslekteki güdülenmeleriyle yakından ilişkilidir. Mesleğini severek tercih eden gençlerin kariyer planlamaları ve kararları daha başarılı sonuçlanmaktadır.

Kariyer, bireyin iş hayatında kazandığı pozisyon ve bu pozisyondaki ilerlemeyi kapsamaktadır (Arık & Seyhan, 2016:2219). Başı belli fakat sonu belli olmayan bir yol haritası olan kariyer süreci (Mucur, 2018:1); meslekte ilerleme, başarılı olma ve yükselme (Çağlıköse, 2015:6) kavramlarını içermektedir. Bireylerin kariyer kararlarında, bireysel veya çevresel faktörler etkili olmaktadır. Hayatın her aşamasında devam eden kariyer sürecinde üniversite eğitim dönemi de en önemli basamağını oluşturmaktadır. Gençlerin kariyer konusunda sağlıklı kararlar alabilmesinde, aynı

zamanda mezuniyet sonrası işe başlama ve uygun sektörlere yönlendirilmesinde üniversitelerin büyük etkisi bulunmaktadır (Ulaş & Yıldırım, 2016: 78).

Ülkemizde üniversite öğrencilerinin yaşadıkları sorunları inceleyen araştırmalarda, öğrencilerin uyum, akademik, iletişim, ekonomik sorunlarının yanı sıra işsizlik kaygısı ve depresyon gibi sorunları yaşadıkları gözlemlenmektedir (Damar, Dereli & Dicle, 2015:90). Genel olarak ise öğrencilerin kaygı düzeylerinin dönemlerine göre değişiklik gösterdiği, özellikle üniversite eğitim hayatlarının ilk yıllarında daha çok barınma, sosyal çevre ilişkileri ve uyum konusunda kaygılar yaşarken, mezuniyet dönemlerinin yaklaşımlarıyla birlikte, işsizlik kaygısı ve gelecek endişesi yaşamaya başladıkları belirtilmektedir (Koç & Polat, 2006: 3; Dursun & Aytaç, 2009:72).

Yükseköğretim kurumları içerisinde yer alan meslek yüksekokullarından mezun olan öğrenciler için işsizlik kaygıları çok daha yüksek düzeylerde yaşanmaktadır (Tektaş, 2014: 245). Öğrenciler, iş bulma, işgücü piyasasına girme konularında çeşitli sorunlarla mücadele etmek zorunda kalmakta ve bu konuda kaygılar yaşamaktadırlar. Gençler bu kaygıları üniversite eğitim süreçleri boyunca yaşamaktadırlar (Etçi, Çiçek & Kılıç, 2019: 309).

Sağlık hizmetleri meslek yüksekokullarındaki meslek gruplarına tercihte bulunmuş olan öğrencilerin, bu meslek alanını seçmelerinin en önemli nedenlerinden biri, sağlık alanında hizmet vermek isteği ve bu meslek alanına güdülenmeleridir. Öğrencinin bu alanda kariyerine devam etme kararı ise birçok faktörden etkilenmektedir. Bu etkenlerden en önemlisi ise, gençlerin gelecekteki iş bulma kaygılarıdır. Her geçen gün çok daha önemli hale gelmekte olan sağlık hizmetlerinde iş bulma kaygısı, bu alanda öğrenim görmekte olan öğrenciler içinde yaşanan rekabet ortamında artış göstermektedir (Turaç & Donar, 2017: 121).

2. KAVRAMSAL ÇERÇEVE

2.1. Mesleki Güdülenme

“Meslek, belli bir eğitim ile kazanılan, sistemli bilgi ve becerilere dayalı, insanlara yararlı mal üretmek, hizmet vermek ve karşılığında para kazanmak için yapılan, kuralları belirlenmiş iştir” (www.tdk.gov.tr). Bireylerin birçok seçenek arasından

kendileri için en uygun olan mesleğe karar verebilmeleri hayatları boyunca verebileceği en önemli kararlardan biridir (Civci & Şener, 2012: 142).

Güdülenme, insan davranışlarının yönünü, şiddetini belirleyen en önemli etkidir. Güdülenmenin davranışları şekillendirme etkisi yüksek olduğu için, eğitim faaliyetlerinde de önemli bir role sahiptir. Eğitimde güdülenme, öğrencilerin potansiyel yeteneklerini ortaya çıkaran, öğrenmelerini ve çalışmalarını teşvik eden güç olarak tanımlanır ve içsel, dışsal ve olumsuz güdülenme olmak üzere üç gruba ayrılır. (Daglar, Bilgiç, Evcili & Bolat, 2018:1239).

Güdülenme kuramları kapsam ve süreç kuramları olmak üzere iki grupta ele alınmaktadır. İnsanların nasıl güdülendiklerini incelediğimizde süreç teorileri karşımıza çıkmaktadır. Süreç teorileri, güdülenme sürecinin nasıl çalıştığı ve insanların hangi hedeflerle güdülendiğiyle ilgilidir (Çimen, 2016: 23).

Gençlerin eğitimsel ve mesleki güdülenmesi, kişisel gelişimleri için de önemli bir faktördür (Tsahaeva, Gasanova, Daudova, Aminova & Kabieva, 2016:125). Aynı zamanda bireyin gelişimi, mesleki başarısı ve bu başarının devamlılığı, bireyin mesleğe yönelik güdülenmesine bağlıdır. Yüksek bir güdülenmeye sahip olması, bu güdülenmeyi koruyarak kariyerine yönelik kararlar alabilmesi ve özellikle sağlık sektöründe hizmet verebilmesi için oldukça önemlidir (Çimen, 2016: 23).

Sağlık alanındaki mesleki güdülenme üzerine yapılan araştırmalarda ebelik mesleğini gönüllü olarak seçen öğrencilerin, mesleklerini kendilerine uygun buldukları ve mezuniyetten sonra mesleğe devam etmek isteyen öğrencilerin, mesleki güdülenme düzeylerinin anlamlı derecede yüksek olduğu bulunmuştur (Daglar ve ark. 2018:1244).

Sağlık Hizmetlerinin MYO öğrencilerinin, sağlık teknikerliği alanını bilerek ve isteyerek seçmiş olmaları mesleki güdülenmelerini artırmaktadır. Gayef ve Sarıkaya (2012)'ya göre Sağlık Hizmetleri MYO'da eğitim gören öğrencilerin mesleki güdülenme düzeyleri yüksektir (Gayef & Sarıkaya, 2012: 9). Gençlerin mesleklerini gönüllü olarak seçmeleri ve özellikle mesleki anlamda güdülenmeleri, geleceklerine yönelik kariyer kararında olumlu etki yaratmaktadır.

2.2. Kariyer Kararı

Kariyer; seçilen meslekte ilerleme ve daha fazla bilgi, beceri, deneyim kazanma, sorumluluk üstlenme ve saygınlık kazanma sürecidir (Güney, 2017: 21). Kariyer kararında, risklerin ve ekonomik faktörlerin tartılması, seçeneklerin incelenmesi, kişisel ihtiyaçlar ve değerlerle ilişkilerin netleştirilmesi ve bir eylem planı oluşturulması önemlidir (Klever, 1983: 4). Kariyer kararı kuramları incelendiğinde gelişimsel kariyer kuramı, karar verme sürecine ilişkin kuramlara ve sosyal öğrenme ve bilişsel kuramlara dayanmaktadır (Yusupu, 2015:15). Sosyal bilişsel kariyer kuramına göre de çalışma olanakları, iş gücü piyasası gibi etkenler kariyer kararında önemli etkiye sahiptir (Ulaş, 2018: 252).

Kariyer kararı vermede kariyer kararı verme yetkinliği önemli bir etkidir (Duru, 2019: 22). Kariyer kararı yetkinliği, bireyin mesleki gelişim döneminde gelişim görevlerine uygun davranışlar gerçekleştirebilmeleridir. Burada önemli olan faktör, bireyin mesleğine ilişkin hedefler belirleyerek geleceğini odaklanmasıdır. Bozgeyikli, Eroğlu & Hamurcu (2009), üniversite öğrencilerinin gelecek kariyer fırsatlarını inceleyen çalışmasında öğrencilerin sosyo ekonomik düzeyleri ile mesleki olgunlukları ve kariyer kararı verme yetkinlikleri arasında önemli düzeyde anlamlı ilişki olduğu sonucuna ulaşılmıştır (Duru, 2019: 31).

Üzüm & Uçkun (2015), öğrencilerin kariyer planını etkileyen faktörlerin kariyer geleceği beklentileri ile ilişkisini inceleyen çalışmasında öğrenim görülen alanda çalışma düşüncesinin kariyer geleceği beklentileri etkilediği sonucuna ulaşılmıştır (Arık & Seyhan, 2016: 2222).

Kariyer karar verme süreci, eğitim, öğretim, iş, kariyer ve emeklilik ile ilgili seçimler yapmakla ilgili çok sayıda etkiyi kapsamaktadır. Kariyer kuramcıları genellikle kariyer karar sürecini rasyonel bir süreç olarak nitelendirmiştir (Bright, Pryor, Wilkenfeld, & Earl, 2005: 20). Kariyer kararı vermede bireyin özyeterliliği de önemli bir faktördür. Kariyer kararı verme bağlamında öz-yeterlik, bireyin kariyer kararları vermek için gerekli görevleri başarıyla tamamlayabileceğine olan inancı olarak tanımlanmaktadır (Gadassi, Gati & Wagman-Rolnick, 2013: 493).

Üniversitede istediği alanda eğitim almakta olan, mesleklerini gerçekleştirmek amacıyla güdülenmiş gençler; alanlarında daha iyi işler gerçekleştirebilmeleri için

kariyerlerine yönelik planlamalar yapmaktadırlar. Ancak geleceklere yönelik yapılan planlamalara, bireyin yaşadığı işsizlik kaygısının olumsuz etkilediği düşünülmektedir. Çünkü gençlerin iş bulabilme konusunda çok sayıda kişiyle rekabet halinde olması, geleceğe yönelik planlamalarında belirsizliğe neden olmaktadır (Kutlu, Çetinbakış & Kutlu, 2019:513).

2.3. İşsizlik Kaygısı

Günlük yaşamda her an deneyimlediğimiz kaygı, belirsizlikle ilişkili duygusal bir durumdur. Temelinde gerginlik, tedirginlik ve endişe yatan kaygı, dengesizlik hissi yaratarak, geleceğe yönelik olumsuz sonuçlara odaklanılmasına neden olur (Gerçek, 2018: 298).

İşsizlik, çalışmaya istekli ve yetenekli olunmasına, piyasada geçerli olabilecek ücretlerde iş aranmasına rağmen, bulunamaması durumudur (Etçi ve ark., 2019: 310). İşsizlik, hem ekonomiyi hem sosyal hayatı etkileyen önemli bir problem durumudur (Turaç & Donar, 2017: 120). İşsizliği etkileyen birçok nedenden bahsedilebilir. İşsizlik kavramını açıklamada Psikososyal Gelişim, Öğrenilmiş Çaresizlik, Güdülenme-Duygu Yükleme ve Beklenti-Değer Teorilerinden yararlanılmıştır. İşsizlik kaygısı ile ilişkili olan Beklenti-Değer Teorisi, bireyin güdülenmesinde beklentilerinin etkili olduğunu savunmaktadır. Buna göre, bireylerin davranışlarının kendibeklentileri ve değerleri etkilemektedir (Kıcır, 2017: 1383).

Yapılan birçok çalışmada mezuniyet aşamasındaki gençlerin işsizlik kaygıları yüksek bulunmuştur. Gizir'in (2005) yılında ODTÜ öğrenim görmekte olan öğrenciler üzerinde yaptığı çalışmada mesleki açıdan en çok kaygı duyulan noktanın iş bulamama veya maddi açıdan istenilen şartlarda iş bulmama olduğunu belirtmişlerdir (Gizir, 2005:203).

Turaç ve Donar (2017) işsizlik kaygısını bireylerin iş bulamamasıyla birlikte yaşadıkları gerginlik ve üzüntü durumu olarak açıklamaktadır (Turaç & Donar, 2017: 120). Özellikle üniversite sayılarının artmasıyla birlikte, her geçen gün artış gösteren mezun sayıları ve artan işsizlik oranları öğrencilerin kariyer kararlarına etkilemekte ve işsizlik kaygılarını artırmaktadır. Meslek seçimleri, iş bulamama korkusu ve sorumlulukları, kaygı yaratarak ruhsal çöküntülere, zihinsel hastalıklara neden olmakta

ve sonuç olarak mesleklerindeki kariyer kararlarının farklı şekillenmesine neden olmaktadır (Dursun & Aytaç, 2009:72).

Üniversite eğitimi devam eden gençlerin işsizlik kaygısını etkileyen faktörlerden biri de ailedir. Meslek seçimlerine ve mesleki güdülenmelerine etkileyen aile, gençlerin mezuniyetlerinden sonraki yaşayacakları iş bulma kaygılarına ilgisizliği, aşırı baskısı veya çeşitli sorumluluklar yüklemeleriyle etkilemektedirler (Aydın & Tiryaki, 2017:716).

İşsizlik kaygısı, öğrencilerin yaşam düzeyini negatif olarak etkilemektedir (Turaç & Donar, 2017: 119). Üniversite öğrencilerinin mezuniyet öncesi veya mezuniyetten sonra işsizlik kaygısı yaşamaları mesleklerine yönelik benimseme, güdülenme ve kariyer kararlarına olumsuz etkilemektedir (Dönmezoğulları, 2020: 4).

3. HİPOTEZ GELİŞİMİ

3.1. Araştırmanın Amacı

Araştırmanın temel amacı, üniversite eğitimi görmekte olan öğrencilerin mesleki güdülenmelerinin kariyer kararına etkisinde, işsizlik kaygısının rolünü incelemektir. Bu amaç kapsamında aşağıda belirtilen araştırma sorularına cevap aranmaktadır.

1. Mesleki güdülenmelerinin kariyer kararına etkisi var mıdır?
2. İşsizlik kaygısı kariyer kararını etkilemekte midir?
3. Mesleki güdülenmenin işsizlik kaygısına etkisi var mıdır?
4. Mesleki güdülenmenin kariyer kararına etkisinde işsizlik kaygısının rolü var mıdır?

3.2. Önemi

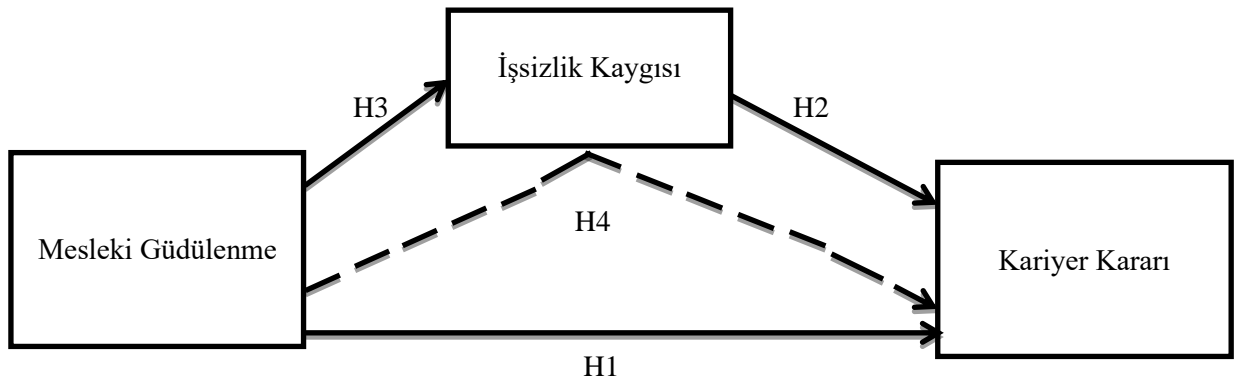
Yükseköğrenim kurumlarında öğrenim görmekte olan öğrencilerin, gelecekteki kariyer kararlarında ailenin ve eğitim kurumlarının rolü büyüktür. Bunun yanı sıra yapılan incelemeler, gençlerin gelecek kaygısı yaşamalarının kariyer kararları üzerinde büyük bir etkisi olduğunu göstermiştir. Ayrıca gençlerin üniversite mezunu olmaları, kolaylıkla iş bulabilme veya yeterli ücretle çalışabilme imkanı için yeterli değildir. Bu sebeple öğrencilerin seçtikleri alana yönelik mesleki güdülenme düzeyleri azalmaktadır.

Bu durum öğrencilerin farklı meslek alanlarına yönelmelerine ve kariyer kararlarını farklı şekillendirmelerine neden olmaktadır.

Bu araştırma sağlık hizmetleri meslek yüksekokulunda eğitimi devam etmekte olan öğrencilerin, bu meslek alandaki mesleki güdülenme düzeylerinin kariyer kararlarındaki etkisini incelemek ve bu etki üzerinde işsizlik kaygısının rolünü açıklanması açısından önemlidir.

3.3. Araştırmanın Modeli ve Hipotezler

Mesleki güdülenmenin kariyer kararına etkisinde, işsizlik kaygısının rolünü incelemek araştırmanın temel amacını oluşturmaktadır. Bu amaç doğrultusunda geliştirilen araştırma modeli ve hipotezleri aşağıdaki gibidir.

Şekil 1. Doğrudan ve Aracılık Etkilerini Gösteren Araştırma Modeli

H₁: Öğrencilerin mesleki güdülenme düzeyleri, kariyer kararlarını pozitif yönde etkilemektedir.

H₂: Öğrencilerin işsizlik kaygı düzeyleri, kariyer kararlarını pozitif yönde etkilemektedir.

H₃: Öğrencilerin mesleki güdülenme düzeyleri, işsizlik kaygısını pozitif yönde etkilemektedir.

H₄: Öğrencilerin mesleki güdülenme düzeylerinin kariyer kararları üzerindeki etkisinde işsizlik kaygısının aracılık etkisi vardır.

4. YÖNTEM

4.1. Örneklem ve İşlem

Araştırma kapsamını; zaman, maliyet, ulaşılabilirlik, imkanlar gibi kısıtlamalardan dolayı Türkiye'deki bir devlet üniversitesinin sağlık meslek yüksekokulunda öğrenim görmekte olan öğrenciler oluşturmaktadır. Araştırmada kolayda örnekleme yöntemi kullanılarak 2019-2020 eğitim öğretim döneminde öğrenim görmekte olan 190 öğrenciye ulaşılmış, 21 anket verisi araştırma dışında tutularak, 169 öğrencinin anket forumu araştırmaya dahil edilmiştir. Araştırma sonucunda elde edilen verilerin analizinde "SPSS 22.0" paket programından yararlanılmıştır.

4.2. Ölçüm Araçları ve Veri Analizi

Araştırma verileri öncelikle demografik sorulardan başlamak üzere, Mesleki Güdülenme Ölçeği, Kariyer Kararı Ölçeği, İşsizlik Kaygısı Ölçeklerinden kullanılarak toplanmıştır. Ulusal ve uluslararası literatürdeki çalışmalar incelenerek ölçekler tespit edilmiştir.

Mesleki Güdülenme Ölçeği: Mesleki güdülenme ölçeği olarak; Acat ve Köşgeroğlu (2006) tarafından geliştirilen, üç faktörlü (içsel, olumsuz ve dışsal güdülenme) 24 maddeden oluşan ölçek kullanılmıştır. Ölçeğin yapı geçerliliğinin test edilmesi amacıyla keşfedici faktör analizi uygulanmıştır. Analiz sonucunda faktör yükü 0.50'nin altında kalan 5 madde ölçekten çıkarılmış ve toplam %56 varyans oranını açıklayan teoriye uygun üç faktörlü bir yapı belirlenmiştir. Ölçeğin KMO değeri .845 ve Barlett testi anlamlı ($p=.000$) olarak tespit edilmiştir. Ayrıca ölçeğin Cronbach Alfa değeri .886 olarak hesaplanmıştır.

Kariyer Kararı Ölçeği: Kariyer kararı ölçeği Yusupu (2015) tarafından hazırlanan 30 madde içeren ölçek kullanılmıştır. Ölçeğin yapı geçerliliğinin test edilmesi amacıyla keşfedici faktör analizi uygulanmıştır. Analiz sonucunda faktör yükü 0.50'nin altında kalan 6 madde ölçekten çıkarılmış ve toplam %49 varyans oranını açıklayan üç faktörlü bir yapı belirlenmiştir. Ölçeğin KMO değeri .844 ve Barlett testi anlamlı ($p=.000$) olarak tespit edilmiştir. Ayrıca ölçeğin Cronbach Alfa değeri .807 olarak hesaplanmıştır.

İşsizlik Kaygısı Ölçeği: İşsizlik Kaygısı Ölçeği olarak; Dursun ve Aytaç (2009) tarafından öğrencilerin işsizlik kaygı seviyelerini tespit etmek amacıyla hazırlanmış

olan sorulardan yararlanılarak Tayfun ve Korkmaz (2016) tarafından uyarlanan dört faktörlü 25 maddeden oluşan ölçek kullanılmıştır. Ölçeğin yapı geçerliliğinin test edilmesi amacıyla keşfedici faktör analizi uygulanmıştır. Analiz sonucunda faktör yükü 0.50'nin altında kalan 7 madde ölçekten çıkarılmıştır. Toplam %58 varyans oranını açıklayan dört faktörlü bir yapı belirlenmiştir. Ölçeğin KMO değeri .752 ve Barlett testi anlamlı (p=.000) olarak tespit edilmiştir. Ayrıca ölçeğin Cronbach Alfa değeri .877 olarak hesaplanmıştır. Keşfedici faktör analizlerinin sonucunda AMOS 24 programı kullanılarak, doğrulayıcı faktör analizi yapılmıştır.

Tablo 1.Doğrulayıcı Faktör Analizi Sonucunda Ölçeklerin Uyum İyiliği Değerleri

Değişkenler	χ^2	d.f.	χ^2/df	GFI	AGFI	CFI	IFI	NNFI	RMSEA
			≤ 5	$\geq .85$	$\geq .80$	$\geq .90$	$\geq .90$	$\geq .90$	≤ 0.08
Mesleki Güdülenme	210.48	129	1.63	.88	.84	.96	.96	.92	.06
Kariyer Kararı	200.97	115	1.74	.88	.84	.92	.92	.91	.06
İşsizlik Kaygısı	142.59	69	2.06	.89	.84	.92	.92	.90	.08

5. BULGULAR

5.1. Demografik Bulgular

Araştırmaya katılan 169 öğrencinin büyük çoğunluğu (%69,8)'i kadın, %30,2'si ise erkektir. Öğrencilerin sınıflarına ait bulgulara bakıldığında; %49,7'si birinci sınıf, %50,3'ü ikinci sınıftır. %34,3'ü yurttan, %28,4'ü evde aile ile, %31,4'ü evde arkadaş ile, %5,9'u ise diğer ikametgah imkanlarından yararlanmaktadırlar. Öğrencilerin gelir kaynağına baktığımızda, öğrencilerin %57,4'ünün ailesinin yardımıyla, %28,4'ünün kredi yardımıyla, %10,1'i burs yardımıyla, %3,6'sı çalışarak gelirini elde ettikleri sonucuna ulaşılmıştır.

5.2. Ortalama, Standart Sapma ve Korelasyon Analizi

Araştırmada elde edilen verilerin önce standart sapma ve ortalamalar hesaplanmıştır. Daha sonra korelasyon analizi yapılmıştır. Bu kapsamda, öğrencilerin mesleki güdülenme, kariyer kararı ve işsizlik kaygısı algı düzeyleri Tablo 2’de verilmektedir.

Tablo 2: Değişkenlere İlişkin Ortalama, Standart Sapma ve Korelasyon Değerleri

	Ort.	S.s.	Mesleki Güdülenme	Kariyer Kararı	İşsizlik Kaygısı
Mesleki Güdülenme	3,59	0,62	1	,504**	,191**
Kariyer Kararı	3,27	0,52	,504**	1	,407**
İşsizlik Kaygısı	3,20	0,73	,191**	,407**	1

**p<0.01

Tablo 2’de korelasyon matrisindeki bulgular incelendiğinde, öğrencilerin mesleki güdülenmeleri ile kariyer kararları ($r=,504$; $p<0.01$) ve işsizlik kaygısı ($r=,191$; $p<0.01$) arasında pozitif yönde anlamlı ilişki olduğu görülmektedir. Bununla birlikte öğrencilerin işsizlik kaygısı ile kariyer kararları ($r=,407$; $p<0.01$) arasında da pozitif yönde anlamlı ilişki olduğu görülmektedir. Elde edilen bulgular neticesinde öğrencilerin mesleki güdülenmeleri ile kariyer kararlarında arasındaki ilişki diğer boyutlara göre daha yüksek olduğunu görülmektedir. Elde edilen sonuç H_1 , H_2 , H_3 hipotezleri için öncül bulgulardır.

5.3. Regresyon Analizine Yönelik Bulgular

Araştırma hipotezlerinin test edilmesi ve öğrencilerin mesleki güdülenme ile kariyer kararında işsizlik kaygısının aracılık rolünün açıklanması amacıyla SPSS 22 ve Hayes (2013) tarafından geliştirilen SPSS PROCESS v 3.4 programından yararlanılmış ve Model 4 kullanılmıştır. Ayrıca modelde çoklu doğrusal bağlantı sorunu olup olmadığına bakılmış ve çoklu doğrusal bağlantı sorunu olmadığını doğrulayan sonuçlar bulunmuştur. Modele ait elde edilen bulgular Tablo 3’de gösterilmiştir.

Tablo 3. Regresyon Analizi Sonuçları

Bağımsız ve Aracı Değişkenler	Bağımlı ve Aracı Değişken	R ²	β	p
Mesleki Güdülenme (Bağımsız Değişken)	Kariyer Kararı (Bağımlı Değişken)	.254	.424	.000
İşsizlik Kaygısı (Aracı Değişken)		.166	.290	.000
Mesleki Güdülenme (Bağımsız Değişken)	İşsizlik Kaygısı (Aracı Değişken)	.036	.226	.013

Yapılan regresyon analizi neticesinde; bağımsız değişken olan mesleki güdülenme ($\beta = .424$) ile aracı değişken olan işsizlik kaygısının($\beta = .290$) öğrencilerin kariyer kararlarını pozitif ve anlamlı bir şekilde etkilemiştir. Sonuç olarak H₁ ve H₂ hipotezleri desteklenmiştir. Bunun yanında bağımsız değişkenlerimiz olan mesleki güdülenmenin aracı değişken olan işsizlik kaygısına olan etkisine bakıldığında; mesleki güdülenmenin ($\beta = .226$), işsizlik kaygısını pozitif ve anlamlı bir şekilde etkilemiştir. Sonuç olarak H₃ hipotezi desteklenmiştir.

Tablo 4 :Bootstrap Tekniği ile Aracılık Etkisinin Regresyon Analizi Sonuçları

	Sonuç Değişkenleri					
	İşsizlik Kaygısı(M)			Kariyer Kararı(Y)		
Tahmin Değişkenleri		B	S.H. p		B	S.H. p
Mesleki Güdülenme(X)	a	.226***	.009 <.05	c'	.424	.056 <.05
İşsizlik Kaygısı(M)	-	-	-	b	.229	.045 <.05
Sabit	$\hat{I}_m$	2.384***	.328	$\hat{I}_y$	1.198***	.220
		R ² =.036			R ² =.353	
	F(1;169)=6.337			F(2;169)=45.465		

Not:***p<.001; S.H.:Standart Hata

Hayes (2013) tarafından geliştirilen SPSS PROCESS v 3.4 ile yapılan regresyon analizi ile; mesleki güdülenmenin kariyer kararına etkisinde işsizlik kaygısının aracılık

rolü incelenmiştir. Bu kapsamda program üç farklı birbirinden bağımsız regresyon analizi yapmıştır. Birinci analizde bağımsız değişken olan mesleki güdülenme (x) ile aracı değişken olan işsizlik kaygısı (m) arasındaki ilişkiye, ikinci olarak bağımsız değişken olan mesleki güdülenme (x) ile aracılık değişken olan işsizlik kaygısının (m) birlikte bağımlı değişken olan kariyer kararına (y) olan etkisine yani dolaylı etkiye, üçüncü olarak da bağımsız değişken olan mesleki güdülenme (x) ile bağımlı değişken olan kariyer kararı (y) arasındaki ilişkiye bakılmıştır. Mesleki güdülenmenin kariyer kararındaki toplam etki değeri .4241, dolaylı etki değeri .0520 bulunmuştur. Dolaylı etkinin %95 bootstrap güven aralığında istatistiksel olarak bakıldığında sıfırdan farklı ve sıfırın üzerinde bir değer aralığında (BootLLCI=.0028 ile BootULCI=.1141 aralığında) olduğu yani istatistiksel olarak anlamlı olduğu tespit edilmiştir. Elde edilen bulgular Tablo 5’da gösterilmiştir. Sonuç olarak; Mesleki Güdülenmenin, öğrencilerin Kariyer Kararında ki ilişkisine İşsizlik Kaygısı aracılık etmektedir. Dolayısıyla H₄ desteklenmiştir.

Tablo 5: Mesleki Güdülenmenin Kariyer Kararındaki Dolaylı Etkisi

	Effect	BootSE	BootLLCI	BootULCI
İşsizlik Kaygısı	0,052	0,0288	0,0028	0,1141

Hayes’in (2018) belirttiği modern yaklaşıma göre aracılık durumu tam veya kısmi aracılık şeklinde tanımlanmamıştır. Hayes (2018) aracılık durumlarını bootstrap güven aralığı cinsinden doğrudan etki, dolaylı etki ve toplam etki değerleri şeklinde tanımlamıştır. Hayes (2018) bootstrap güven aralığı sonuçlarının aracılık modeli için daha sağlıklı ve doğru sonuçlar vereceğini savunmakta ve Sobel Testi’nin kullanılmaması yönünde tavsiyelerde bulunmaktadır (Gürbüz ve Bayık, 2018: 40). Analizler neticesinde doğrudan (BootLLCI=.3130 ile BootULCI=.5353 aralığında) ve toplam etkinin (BootLLCI=.2665 ile BootULCI=.4779 aralığında) istatistiksel olarak anlamlı (sıfırdan farklı) olduğu tespit edilmiştir. Elde edilen bulgular Tablo 6’de gösterilmiştir.

Tablo 6: Mesleki Güdülenmenin Kariyer Kararındaki Doğrudan ve Toplam Etkisi

	Effect	se	t	p	LLCI	ULCI	c'_ps	c'_cs
Doğrudan Etki	0,4241	0,0563	7,5318	0,000	0,3130	0,5353	0,8090	0,5035
Toplam Etki	0,3722	0,0535	6,9515	0,000	0,2665	0,4779	0,7099	0,4418

6. SONUÇ

Araştırmada elde edilen verilerin önce standart sapma ve ortalamalar hesaplanmıştır. Daha sonra korelasyon analizlerine göre öğrencilerin mesleki güdülenmeleri ile kariyer kararları ve işsizlik kaygısı arasında pozitif yönde anlamlı ilişki bulunmuştur. Aynı zamanda öğrencilerin işsizlik kaygısı ile kariyer kararları arasında da pozitif yönde anlamlı ilişki olduğu görülmektedir. Araştırmada dört hipotez ne srlmştır. Yapılan regresyon analizleri sonucunda öğrencilerin mesleki güdülenme ile işsizlik kaygısının, öğrencilerin kariyer kararlarını etkilediği sonucuna ulaşılmıştır. Mesleki güdülenmenin aracı değişken olan işsizlik kaygısına olan etkisine bakıldığında; mesleki güdülenmenin, işsizlik kaygısını pozitif ve anlamlı etkilediği ortaya konulmuştur. Ayrıca mesleki güdülenmenin kariyer kararına etkisinde işsizlik kaygısının aracılık rolü incelenmiştir. Bu kapsamda mesleki güdülenmenin, öğrencilerin kariyer kararında ki ilişkisine işsizlik kaygısı aracılık ettiği sonucuna ulaşılmıştır. Böylelikle araştırma sırasında ne sürülen tüm hipotezler kabul edilmiştir.

7. TARTIşMA

Meslek tercihlerinde bulunmuş, üniversitelerin yüksek öğrenim kurumlarında eğitim görmekte olan öğrencilerin, mesleklerine olan güdülenmeleri geleceklerine yönelik birçok kariyer kararlarında etkilidir. Fakat kariyer kararlarına etkileyen tek faktör mesleklerine olan güdülenme düzeyleri değildir. Birçok evresel faktörlerde bu kararların şekillenmesinde etkilidir. Araştırmaya katılan sağlık hizmetleri meslek yüksek okulunda öğrenim görmekte olan öğrencilerin büyük çoğunluğu kadınlardan oluşurken, sınıf dağılımı olarak eşit bir dağılım olduğu görülmektedir. Öğrencilerin büyük çoğunluğu yurtta barınırken, gelirlerini ailelerinden edinmektedir.

Yüksek öğretim kurumlarının amacı nitelikli ara elemanlar yetiştirmektir. Araştırma bulgularımızda mesleki güdülenmenin öğrencilerin kariyer kararına etkisi görülse de; öğrencilerin aldığı derslerin hem kariyer kararlarını hem de işsizlik kaygısını en alt seviyeye indirecek nitelikte olması ve bu yönde müfredatın geliştirilmesi önerilmektedir. Sağlık alanında verilen eğitim ve uygulamaların da öğretim kadrosu tarafından öğrencilere aktarılması ve bu durumun öğrenciler tarafından benimsenmesi öğrencilerin işsizlik kaygısını azaltacağı düşünülmektedir. Ayrıca öğrencilerin mesleki başarılarını artıracak ve kariyer kararlarını etkileyecek olan olumsuz mesleki güdülenmelerinin neler olduğunun tespitinin sağlanması öğrencilerin hem işsizlik kaygılarını azaltacak hem de öğrencilerin gelecekteki kariyerleri için karar vermelerini kolaylaştıracaktır.

Çalışmanın belirli bir tarih aralığında ve küçük bir örneklem grubunun ele alınarak gerçekleştirilmesi, çalışmanın kısıtlılığını oluşturmaktadır. Aynı zamanda sadece bir devlet üniversitesinin sağlık hizmetleri meslek yüksekokulunda yer alan programlarda öğrenim görmekte olan öğrencilerin örnekleme alınması, çalışmanın diğer kısıtlılığını oluşturmaktadır. Gelecek çalışmalar için araştırmacılara, diğer önlisans, lisans ve yüksek lisans programlarında eğitim almakta olan öğrenciler üzerindeki kariyer kararlarını etkileyen diğer faktörlerin incelenmesi önerilebilir.

KAYNAKÇA

- Acat, M.B. & Köşgeroğlu, N. (2006). Güdülenme Kaynakları ve Sorunları Ölçeği, *Anadolu Psikiyatri Dergisi*, 7, 204-210.
- Arık, N. & Seyhan, B. (2016). Üniversite Öğrencilerinin Kariyer Planlamasında Teknoloji Bilgisi ve Gelecek Beklentilerinin Rolü, *İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 5(7), 2218-2231.
- Aydın, A. & Tiryaki, S. (2017). Üniversite Öğrencilerinin Kaygı Düzeylerini Etkileyen Faktörleri Belirlemeye Yönelik Bir Çalışma (KTÜ Örneği), *Kastamonu Üniversitesi, Orman Fakültesi Dergisi*, 17 (4), 715-722.

- Bright, J. E. H., Pryor, R. G. L., Wilkenfeld, S., & Earl, J. (2005). The Role Of Social Context And Serendipitous Events İn Career Decision Making. *International Journal of Educational and Vocational Guidance*, 5, 19–36.
- Civci, H. & Şener, E. (2012). Hemşire Adaylarının Mesleki Güdülenme Düzeyleri Ve Etkileyen Faktörlerin Belirlenmesi, *DEUHYO ED Dokuz Eylül Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu Elektronik Dergisi*, 5 (4), 142-149.
- Çağlıköse, A. (2015). Yükseköğretim Kurumlarındaki Kariyer Yönetimi Uygulama Sürecinde Karşılaşılan Sorunların Tespit Edilmesi (Kayseri İli Örneği), Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, Erciyes Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Kayseri.
- Çimen, L.K. (2016). A Study on the Prediction of the Teaching Profession Attitudes by Communication Skills and Professional Motivation, *Journal of Education and Training Studies*, 4(11),
- Daglar, G., Bilgic, D., Evcili, F. & Bolat, O. (2018). The Relationship between Self-Efficacy-Sufficiency and Professional Motivation of the Midwifery Students, *International Journal of Caring Sciences*, 11(2), 1238-1246.
- Damar, M., Dereli, Y. & Dicle, Z. (2015). DEU KariyeriM: Üniversiteler İçin Bir Kariyer Yönetim Sistemi, *Bilişim Teknolojileri Dergisi*, 8(2), 89- 98.
- Doğan, S. & Yıldırım, D. (2019). Bir Hemşirelik Fakültesinde İntörnlerin Mesleki Güdülenmeleri ve Stres Kaynakları İlişkisi, *Sted Dergisi*, 28(6), 418-429.
- Dönmezoğulları, C. (2020). *Kariyer Yapılandırma Kuramına Dayalı Psikoeğitim Programının Üniversite Öğrencilerinin Kariyer Kararı ve Güçlü Yönler Öz Yeterlilik Düzeylerine Etkisi*, Yayınlanmış Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Dursun, S. & Aytaç, S. (2009). Üniversite Öğrencileri Arasında İşsizlik Kaygısı, *Uludağ Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 28(1), 71-84.
- Duru, H. (2019). *Lise Öğrencilerinin Mesleki Olgunlukları, Kariyer Kararı Verme Güçlükleri ve Kariyer Kararı Verme Öz Yetkinlikleri Arasındaki İlişkilerin İncelenmesi*, Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, Bursa Uludağ Üniversitesi Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı, Bursa.

- Etçi, H., Çiçek, H. & Kılıç, İ. (2019). Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin İşsizlik Kaygısı Üzerine Bir Araştırma, *IV. International Entrepreneurship, Employment And Career Congress*, Muğla.
- Gadassi, R., Gati, I. & Wagman- Rolnick, H. (2013). The Adaptability of Career Decision-Making Profiles: Associations with Self-Efficacy, Emotional Difficulties, and Decision Status, *Journal of Career Development*, 40(6), 490-507.
- Gayef, A. & Sarıkaya, Ö. (2012). Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinde Mesleki Güdülenme, *Tıp Eğitimi Dünyası Dergisi*, 33, 9-18.
- Gerçek, M. (2018). Mesleki Kaygı ve Kariyer Uyumluluğu Arasındaki İlişkiler: Öğretmen Adayları Açısından Bir İnceleme, *Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 20(2), 297-312.
- Gizir, C.A. (2005). Orta Doğu Teknik Üniversitesi Son Sınıf Öğrencilerinin Problemleri Üzerine Bir Çalışma, *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1(2), 196-213.
- Güney, S. (2017). Yönetim ve Organizasyon El Kitabı, Nobel Yayınevi, Ankara.
- Gürbüz Sait, Bayık Mehmet Emin (2018). Aracılık Modellerinin Analizinde Modern Yaklaşım: Baron ve Kenny Yöntemi Artık Terk Edilmeli mi? 6. *Örgütsel Davranış Kongresi Bildiriler Kitabı*, 2-3 Kasım 2018/Isparta.
- Hayes, A., (2018). *Introduction to Mediation, Moderation, and Conditional Process Analysis: A Regression-Based Approach*. New York, NY: The Guilford Press.
- Kıcıır, B. (2017). Eğitimli Genç İşsizliği Üzerinden İşsizlik Kaygısına Bir Bakış, *Çalışma ve Toplum Dergisi*, 3, 1369-1396.
- Klever, D.M. (1983). *The Career Decision, Dissertations and Theses*, Master of Science in Education, Portland State University.
- Koç, M. & Polat, Ü. (2006). Üniversite Öğrencilerinin Ruh Sağlığı, *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, 3(2), 2-22.
- Kutlu, Ş. Ş., Çetinbakış, M. & Kutlu, M. (2019). Üniversite Son Sınıf Öğrencilerinde İşsizlik Kaygısı: Bandırma Onyediy Eylül Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Öğrencileri Üzerine Bir Uygulama, *EKEV Akademi Dergisi*, 23(78), 511-522.

- Mucur, M. (2018). *Kariyer Planlaması ve Kariyer Yaşam Aşamalarının İşyerindeki Etkileri: Bir Çalışma Konusu Türk Vakıf Üniversiteleri*, Yüksek Lisans Tezi İstanbul Aydın Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Tayfun, A. N. & Korkmaz, A. (2016). Üniversite Öğrencilerinde İşsizlik Kaygısı: Süleyman Demirel Üniversitesi Öğrencileri Üzerine Bir Araştırma, *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 8 (17), 534-558.
- Tektaş, N. (2014). Üniversite Mezunlarının Kaygı Düzeylerinin İncelenmesi, *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, Dr. Mehmet YILDIZ Özel Sayısı, 243-253.
- Tsahaeva A. A., Gasanova P.G., Daudova D.M., Aminova J.K.,& Kabieva R.A, (2016). Professional Motivation of the Doctrine as Subject of Scientific Research, Psychological Sciences, *European Journal of Natural History*, 5, 125:128.
- Turaç, İ.S. & Donar, G.B. (2017). Sağlık Yönetimi Öğrencilerinin İşsizlik Kaygılarını ve Yaşam Doyumlarını Etkileyen Faktörlerin Belirlenmesi, *Siyaset, Ekonomi ve Yönetim Araştırmaları Dergisi*, 5(4), 119- 127.
- Ulaş, Ö. & Yıldırım, İ. (2016). Kariyer Kararı Verme Yetkinliği Ölçeği'nin Geliştirilmesi, *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 6(45), 77-90.
- Ulaş, Ö. (2018). Üniversite Son Sınıf Öğrencilerinin Kariyer Kararı Verme Yetkinliği Düzeylerini Etkileyen Değişkenler, *Opus Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi*, 9(16), 248-275.
- Yusupu, R. (2015). *Üniversite Öğrencilerinde Kariyer Kararları ile Mükemmeliyetçilik, Öğrenme Motivasyonu ve Akademik Başarı Arasındaki İlişkiler*, Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- www.tdk.gov.tr(Erişim Tarihi: 25/05/2020).
- www.tuik.gov.tr(Erişim Tarihi: 25/05/2020).

EXTENDED SUMMARY

The Role of Unemployment Anxiety in the Effect of Professional Motivation to the Career Decision; Example of Health Services Vocational School

Vacide Ancin¹,

Balıkesir University, İvrindi Health Services Vocational School, Balıkesir, Turkey

Serhat Ulucan²,

Canakkale Onsekiz Mart University, Faculty of Political Sciences, Canakkale, Turkey.

Introduction

The education process in higher education is an important period as it provides sufficient education opportunities in the occupational fields preferred by young people, in their professional motivation, planning their future, focusing on their careers and at the same time creating opportunities to start work after graduation.

One of the most important factors affecting the career decision of young people, guiding their behaviors and ensuring their continuity is the level of motivation towards the profession (Doğan & Yıldırım, 2019: 419). Being successful in the chosen profession and having a positive place in their careers is closely related to their motivation in the profession. Career planning and decisions of young people who love their profession are more successful.

Career includes the position gained by an individual in business life and the progress in this position (Arık & Seyhan, 2016:2219). The career process, which is a curriculum with a definite beginning but no end (Mucur, 2018: 1) It includes the concepts of advancement, success and promotion in the profession (Çağlıköse, 2015: 6).

Individual or environmental factors are effective in individuals' career decisions. In the career process that continues at every stage of life, the university education period is the most important step.

---

¹*Corresponding author at.* İvrindi Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu, İvrindi, Balıkesir, Türkiye.
E-mail address: vacideancin@balikesir.edu.tr

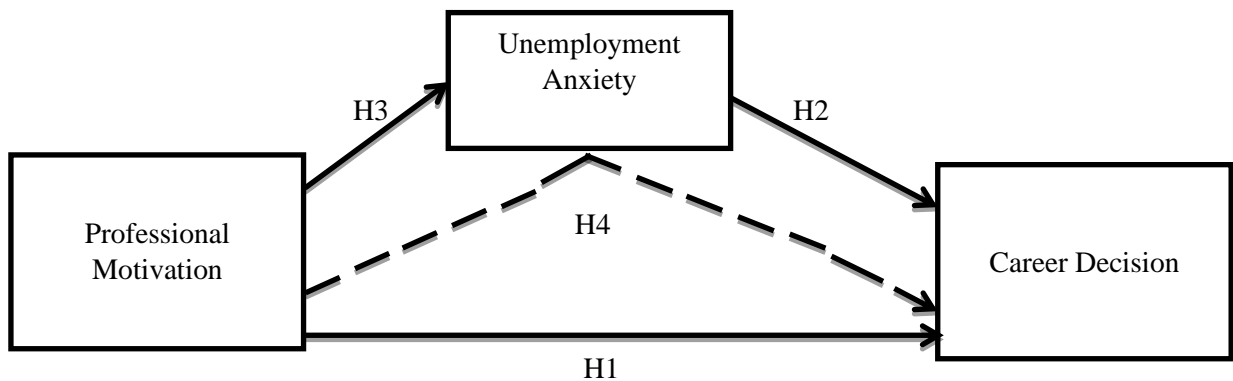
² E-mail address: sulucan1998@hotmail.com

Unemployment concerns are experienced at much higher levels for students who graduate from vocational schools (Tektaş, 2014: 245). Students have to deal with various problems in finding a job and entering the labor market, and they have concerns about this issue. Young people experience these concerns throughout their university education (Etçi, Çiçek & Kılıç, 2019: 309).

Method

This research is important in terms of examining the effect of the professional motivation levels of the students who are continuing their education in health services vocational school on career decisions and explaining the role of unemployment anxiety on this effect.

The main purpose of our study is to examine the role of unemployment anxiety in the effect of professional motivation on career decision. The research model and hypotheses developed for this purpose are as follows.

Figure 1. Research Model Showing Direct and Mediation Effects

H₁: Students' professional motivation levels positively affect their career decisions.

H₂: Students' unemployment anxiety levels positively affect their career decisions.

H₃: Professional motivation levels of students positively affect unemployment anxiety.

H₄: Unemployment anxiety has a mediating effect on the effect of students' professional motivation levels on career decisions.

The survey forums of 169 students were included in the study, with 21 questionnaire data excluded."SPSS 22.0" package program was used to analyze the data obtained as a result of the research. Research data were collected by using the Occupational Motivation Scale, Career Decision Scale, and Unemployment Anxiety Scales, starting with demographic questions. Scales were determined by examining the studies in the national and international literature.

Results

The exploratory factor analyzes of the scales were made and remained within acceptable limits. Afterwards, confirmatory factor analysis was performed using the AMOS 24 program.

Table 1. Goodness of Fit Values of the Scales as a Result of Confirmatory Factor Analysis

Variables	χ^2	d.f.	χ^2/df	GFI	AGFI	CFI	IFI	NNFI	RMSEA
			≤ 5	$\geq .85$	$\geq .80$	$\geq .90$	$\geq .90$	$\geq .90$	≤ 0.08
Professional Motivation	210.48	129	1.63	.88	.84	.96	.96	.92	.06
Career Decision	200.97	115	1.74	.88	.84	.92	.92	.91	.06
Unemployment Anxiety	142.59	69	2.06	.89	.84	.92	.92	.90	.08

Standard deviation and means of the data obtained in the study were calculated first. Then correlation analysis was done. In this context, students' perception levels of professional motivation, career decision and unemployment anxiety are given in Table 2

Table 2: Means, Standard Deviation and Correlation Values for the Variables

	M.	S.d.	Professional Motivation	Career Decision	Unemployment Anxiety
Professional Motivation	3,59	0,62	1	,504**	,191**
Career Decision	3,27	0,52	,504**	1	,407**
Unemployment Anxiety	3,20	0,73	,191**	,407**	1

**p<0.01

When the findings in the correlation matrix are examined in Table 2, it is seen that there is a positive significant relationship between students' professional motivation and career decisions ($r = .504$; $p < 0.01$) and unemployment anxiety ($r = .191$; $p < 0.01$). Also, it is seen that there is a positive significant relationship between students' unemployment anxiety and career decisions ($r = .407$; $p < 0.01$).

SPSS 22 and SPSS PROCESS v 3.4 program developed by Hayes (2013) were used to test the research hypotheses and explain the mediating role of unemployment anxiety in students' professional motivation and career decision, and Model 4 was used. In addition, it was checked whether there was a multiple linear connection problem in the model and the results confirming that there was no multiple linear connection problem were found. The findings of the model are shown in Table 3.

Table 3. Regression Analysis Results

Independent and Mediating Variables	Dependent and Mediating Variables	R²	β	p
Professional Motivation (Independent Variable)	Career Decision (Dependent Variable)	.254	.424	.000
Unemployment Anxiety (Mediating Variable)		.166	.290	.000
Professional Motivation (Independent Variable)	Unemployment Anxiety (Mediating Variable)	.036	.226	.013

As a result of the regression analysis; The independent variable, professional motivation ($\beta = .424$), and the mediating variable, unemployment anxiety ($\beta = .290$), positively and significantly affected the career decisions of students. As a result, the H1 and H2 hypotheses were supported. In addition, professional motivation ($\beta = .226$) positively and significantly affected unemployment anxiety. As a result, the H3 hypothesis was supported.

Table 4: Regression Analysis Results of the Mediating Effect with Bootstrap Technique

	Result Variables					
	Unemployment Anxiety (M)			Career Decision(Y)		
Prediction Variables		<i>B</i>	<i>S.E.</i> <i>p</i>		<i>B</i>	<i>S.E.</i> <i>p</i>
Professional Motivation (X)	<i>a</i>	.226***	.009 <.05	<i>c'</i>	.424	.056 <.05
Unemployment Anxiety (M)	-	-	-	<i>b</i>	.229	.045 <.05
constant	$\hat{I}_m$	2.384***	.328	$\hat{I}_y$	1.198***	.220
		$R^2=.036$			$R^2=.353$	
	$F(1;169)=6.337$			$F(2;169)=45.465$		

Note:***p<.001; S.E.:Standard Error

The regression analysis made with SPSS PROCESS v 3.4 developed by Hayes (2013); The mediating role of unemployment anxiety in the effect of professional motivation on career decision was examined. In this context, the program conducted three different independent regression analyzes. In the first analysis, the relationship between the independent variable, professional motivation (x), and the mediating variable, unemployment anxiety (m), secondly, the independent variable, professional motivation (x), and the mediating variable, unemployment anxiety (m), together with the dependent variable career decision (y) Third, the relationship between the independent variable, professional motivation (x), and the dependent variable, career decision (y), is examined. The total effect value of professional motivation in career decision was found to be .4241, and the indirect effect value was .0520. When the indirect effect is examined statistically at the 95% bootstrap confidence interval, it has been determined that it is between a non-zero and a value range above zero (BootLLCI = .0028 and BootULCI = .1141), that is, it is statistically significant. The findings obtained are shown in Table 5. As a result; Unemployment Anxiety mediates the relationship between Professional Motivation and Students' Career Decision. Hence H4 was supported.

Table 5: Indirect Effect of Professional Motivation on Career Decision

	Effect	BootSE	BootLLCI	BootULCI
Unemployment Anxiety	0,052	0,0288	0,0028	0,1141

According to the modern approach stated by Hayes (2018), mediating status is not defined as full or partial mediating. Hayes (2018) defined mediating situations as direct effect, indirect effect and total effect values in terms of bootstrap confidence interval. Hayes (2018) argues that bootstrap confidence interval results will give healthier and more accurate results for the mediating model and it is recommended not to use the Sobel Test (Gürbüz and Bayık, 2018: 40). As a result of the analysis, it was determined that the direct (between BootLLCI = .3130 and BootULCI = .5353) and the total effect (between BootLLCI = .2665 and BootULCI = .4779) were statistically significant (different from zero). The findings obtained are shown in Table 6.

Table 6: Direct and Total Effects of Professional Motivation on Career Decision

	Effect	se	t	p	LLCI	ULCI	c'_ps	c'_cs
Direct Effect	0,4241	0, 0563	7,5318	0,000	0, 3130	0, 5353	0, 8090	0, 5035
Total Effect	0,3722	0,0535	6,9515	0,000	0,2665	0,4779	0,7099	0,4418

Conclusion

Four hypotheses have been proposed in the research. As a result of the regression analysis, it was concluded that the students' professional motivation and unemployment anxiety affect the career decisions of the students. Considering the effect of professional motivation on unemployment anxiety, which is the mediating variable; It has been demonstrated that professional motivation has a positive and significant effect on unemployment anxiety. In addition, the mediating role of unemployment anxiety in the effect of professional motivation on career decision was examined. In this context, it was concluded that unemployment anxiety mediates the relationship between professional motivation and students' career decision. Thus, all hypotheses put forward during the research were accepted.

Although the effect of professional motivation on the career decision of students is seen in our research findings; It is recommended that the courses taken by the students should be of a quality that will reduce both career decisions and unemployment anxiety to the lowest level and that the curriculum should be developed in this direction. It is thought that the education given in the field of health will reduce the unemployment anxiety of the students. In addition, determining the negative professional motivations that will increase students' professional success and affect their career decisions will decrease unemployment concerns of students. therefore, it will be easier for students to make decisions for their future career.

The fact that the study was carried out within a certain date range and with a small sample group constitutes a limitation of the study. At the same time, sampling the students who are studying only in the health services vocational school of a state university is another limitation of the study. For future studies, researchers may be advised to examine other factors affecting career decisions on students studying in other associate, undergraduate and graduate programs.